

**“Schengenski instrument” (Čl. 31. Akta o uvjetima pristupanja
2011.)
Indikativni program**

Prilog 1 – Opis sustava upravljanja i kontrole

1. OPĆE INFORMACIJE

1.1. Dostavljene informacije opisuju stanje na dan 1. lipnja 2015.

1.2. Struktura sustava (općenito).

Vlada Republike Hrvatske, kako bi osigurala upravljanje sredstvima dodijeljenim Republici Hrvatskoj u okviru Schengenskog instrumenta iz članka 31., donijela je Odluku o uspostavi sustava upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta, klase: 022-03/13-04/493, urbroja: 50301-09/06-13-2, od 28. studenoga 2013. godine, kojom se sljedeće institucije zadužuju za upravljanje Schengenskim instrumentom:

- Ministarstvo unutarnjih poslova kao odgovorno tijelo;
- Ministarstvo financija kao tijelo za ovjeravanje
- Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije kao tijelo za reviziju.

Ministarstvo unutarnjih poslova kao odgovorno tijelo:

Ministarstvo unutarnjih poslova tijelo je koje se financira izravno iz proračuna i postupa u pravnim poslovima kao javnopravno tijelo (javno tijelo).

- Zadaće Ministarstva unutarnjih poslova kao odgovornog tijela obavlja Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije, koji je organizacijski neposredno podređen ministru unutarnjih poslova. Samostalni sektor pruža tehničku pomoć Odboru za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta, koordinira aktivnosti tijela uključenih u upravljanje, kontrolu i provedbu projekata Schengenskog instrumenta (korisnika) sukladno Odluci Komisije C(2013)2159. Također, Samostalni sektor prati provedbu aktivnosti vezane uz Schengenski instrument.
- Uprava za materijalno-financijske poslove Ministarstva unutarnjih poslova će, pod odgovornim tijelom voditi računovodstvene podatke i kontrolu knjigovodstvenih dokumenata, kao i odobravati plaćanja i provoditi kontrole obveza plaćanja te izvršenja obveza.

Ministarstvo financija kao tijelo za ovjeravanje:

- Sektor za poslove Nacionalnog fonda Državne riznice bit će tijelo za ovjeravanje za Schengenski instrument.

Korisnici su određeni na temelju svojih upravnih ovlasti i svog pravnog statusa za provedbu projekata u okviru svoje nadležnosti. Korisnici su:

1. u okviru Ministarstva unutarnjih poslova: Ravnateljstvo policije; Uprava za razvoj, opremanje i potporu; Sektor za upravljanje nekretninama Uprave za materijalno-financijske poslove;
2. u okviru Ministarstva vanjskih i europskih poslova: Sektor konzularnih poslova i Sektor za informacijsku sigurnost i informatiku;

Tijelo za reviziju je Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije. Agencija je osnovana Uredbom o osnivanju Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 20. siječnja 2008.

Ministarstvo unutarnjih poslova kao odgovorno tijelo koordinirat će izradu uputa o postupcima upravljanja Schengenskim instrumentom u Hrvatskoj u odnosu na upravljanje, pravilno korištenje, praćenje provedbe, odgovornost i revizije sredstava Schengenskog instrumenta, te drugih pravnih akata potrebnih za upravljanje Schengenskim instrumentom. Postupke će usvojiti ministar unutarnjih poslova.

1.2.1. Odgovorno tijelo

Naziv: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Adresa: **Ulica grada Vukovara 33, Zagreb, Hrvatska**

Ime odgovorne osobe (ovlašteni predstavnik): **Ranko Ostojić**

Funkcija odgovorne osobe (ovlaštenog predstavnika): **ministar unutarnjih poslova**

Osoba za kontakt: **Krešimir Perović**

Funkcija osobe za kontakt: **ovlašten za obavljanje poslova načelnika Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije**

Tel.: **+385 1 6122 561**

Fax.: **+385 1 6122 461**

E-mail: **kperovic@mup.hr**

1.2.2. Osoba/sluzba nadležna za potvrđivanje izjava o troškovima u skladu s člankom 18. Odluke Komisije C(2013)2159.

Naziv: **Ministarstvo financija, Državna riznica, Sektor za poslove Nacionalnog fonda**

Adresa: **Katančićeva 5, 10000 Zagreb, Hrvatska**

Ime odgovorne osobe (ovlašteni predstavnik): **Miljenko Fičor**

Funkcija odgovorne osobe (ovlaštenog predstavnika): **pomoćnik ministra financija i glavni državni rizničar**

Osoba za kontakt: **Dubravka Flinta**

Funkcija osobe za kontakt: **načelnica Sektora za poslove Nacionalnog fonda**

Tel.: **+385 1 4591-243**

Fax.: **+385 1 4591-122**

E-mail: **dubravka.flinta@mfin.hr**

1.2.3. Nezavisno tijelo/sluzba nadležna za reviziju iz članka 16. i 17. Odluke Komisije C(2013)2159.

Naziv: **Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije**

Adresa: **Alexandera Von Humboldta 4/V, 10000, Zagreb, Hrvatska**

Ime odgovorne osobe (ovlašteni predstavnik): **Neven Šprlje**

Funkcija odgovorne osobe (ovlaštenog predstavnika): **ravnatelj**

Osoba za kontakt: **Ivan Ramljak**

Funkcija osobe za kontakt: **voditelj Službe za reviziju Prijelaznog instrumenta, upravljanja Schengenom i IPA komponente I**

Tel.: **+385 1 4585 960**

Fax.: **+385 1 4585 995**

E-mail: **ivan.ramljak@arpa.hr**

1.3. Struktura sustava (koordinacija).

Zadaje odgovornog tijela obavljat će Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije, neposredno podređen ministru unutarnjih poslova. Samostalni sektor će također pružati tehničku pomoć Odboru za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta. Samostalni će sektor koordinirati, pratiti i pružati podršku aktivnostima koje provode Odbor za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta i državna tijela koja primaju sredstva iz Schengenskog instrumenta za provedbu projekata iz Schengenskog instrumenta (korisnici).

Odluka Vlade Republike Hrvatske o uspostavi sustava upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta klasa: 022-03/13-04/493 ,ur. broj: 50301-09/06-13-2, od 28. studenoga 2013., predviđa osnivanje Odbora za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta:

Predsjednik Odbora – ministar unutarnjih poslova;

Zamjenik predsjednika Odbora - pomoćnik ministra Ministarstva unutarnjih poslova, nadležan za materijalne i financijske poslove te za EU poslove;

Članovi Odbora:

pomoćnik ministra u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije, koje je koordinacijsko tijelo za strukturne i kohezijske fondove;

pomoćnik ministra u Ministarstvu financija nadležan za Državnu riznicu;

pomoćnik ministra u Ministarstvu financija nadležan za Sektor za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza Uprave za financijsko upravljanje, unutarnju reviziju i nadzor;

pomoćnik ministrice u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, nadležan za Upravu za europsko pravo, međunarodno pravo i konzularne poslove;

pomoćnik ministrice u Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja, nadležan za graditeljstvo;

predstavnik Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave;

glavni ravnatelj policije;

načelnik Uprave za granicu;

načelnik Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije u Ministarstvu unutarnjih poslova;

Predstavnik Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije, tijela za reviziju, kao promatrač.

Zadaci Odbora za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta:

- daje preporuke i mišljenja odgovornom tijelu vezano uz Indikativni program za Schengenski instrument;
- daje preporuke i mišljenja odgovornom tijelu vezano uz izmjene i dopune Indikativnog programa za Schengenski instrument;
- redovno ocjenjuje provedbu Schengenskog instrumenta te daje mišljenja o kvartalnim, godišnjim i završnim izvješćima i njihovim zbirnim izvješćima o provedbi Schengenskog instrumenta;
- savjetuje odgovorno tijelo i pomaže mu u rješavanju mogućih poteškoća u provedbi učinkovitog upravljanja Schengenskim instrumentom;
- ima pravo primiti od odgovornog tijela i korisnika sve informacije vezane uz provedbu i financiranje Schengenskog instrumenta;
- ima pravo predložiti odgovornom tijelu osnivanje povjerenstava i radnih skupina kako bi se omogućila koordinacija provedbe projekta i praćenje korištenja sredstava iz Schengenskog instrumenta u različitim područjima (u rad takvih odbora ili radnih grupa mogu biti uključeni predstavnici državnih tijela i službi uključenih u provedbu Schengenskog instrumenta te se može sklopiti ugovor s neovisnim stručnjacima.

1.4. Smjernice.

Opće informacije o pravilima za provedbu Schengenskog instrumenta priprema odgovorno tijelo.

Informacije se proslijeđuju svim tijelima koja su uključena u korištenje sredstvima.

Provođenje projekata temelji se na hrvatskom pravnom sustavu. Kako bi se poboljšale institucionalne sposobnosti, odgovorno tijelo, korisnici i institucije uključene u sustav upravljanja i kontrole organiziraju dodatne izobrazbe i seminare. Sve informacije koje omogućavaju propisno korištenje Schengenskim instrumentom proslijeđuju se svim tijelima uključenim u upravljanje i kontrolu.

Odgovorno tijelo utvrđuje procedure upravljanja Schengenskim instrumentom u Hrvatskoj u vezi s upravljanjem, propisnim korištenjem, kontrolom, provedbom, odgovornošću i revizijom sredstava iz Schengenskog instrumenta.

1.5. Akreditacija Komisije.

Nije primjenjivo.

2. Odgovorno tijelo.

2.1. Imenovanje odgovornog tijela.

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske imenovano je odgovornim tijelom Odlukom Vlade Republike Hrvatske o uspostavi Sustava upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta, klasa: 022-03/13-04/493 ur. broj: 50301-09/06-13-2, od 28. studenog 2013..

2.2. Glavni zadaci odgovornog tijela.

Glavne obveze i zadaci odgovornog tijela, određeni Odlukom Komisije su sljedeći:

- upravljanje sredstvima dodijeljenim Republici Hrvatskoj u okviru Schengenskog instrumenta, osiguranima člankom 31. Ugovora o pristupanju, a za provedbu djelovanja iz navedenog članka sukladno Odluci Komisije;
- koordiniranje s Komisijom rješavanja pitanja u vezi s primanjem, upravljanjem i financiranjem sredstava iz Schengenskog instrumenta te odgovornosti za njihovo korištenje;
- izvršavanje zadataka dodijeljenih Odlukom Komisije, izrada i donošenje akata u vezi s upravljanjem, propisnim korištenjem, praćenjem provedbe, knjiženjem i revizijom Schengenskog instrumenta;
- organiziranje odabira projekata i dodjeljivanje sredstava za sufinanciranje u okviru Schengenskog instrumenta u skladu sa zakonodavstvom EU i nacionalnim zakonodavstvom;
- primanje uplata od Komisije i plaćanje krajnjim korisnicima;
- praćenje isporuke sufinanciranih proizvoda i usluga te provjera je li utrošak iskazan za djelovanja uistinu nastao te da je sukladan propisima Europske unije i nacionalnim propisima;
- osigurati da postoji sustav za evidentiranje i pohranu računovodstvenih podataka u računalnom obliku za svako djelovanje u sklopu Schengenskog instrumenta i da se prikupljaju podaci o provedbi potrebni za financijsko upravljanje, praćenje, kontrolu i ocjenu;
- osigurati da krajnji korisnici vode ili zasebni računovodstveni sustav ili odgovarajuću evidenciju za sve transakcije vezane uz određenu aktivnost ne dovodeći u pitanje nacionalne računovodstvene propise;
- osigurati objavljivanje, elektroničkim putem ili drugačije, popisa korisnika, naziva djelovanja i iznosa javnog financiranja dodijeljenog tim djelovanjima;
- osigurati odgovarajući publicitet EU-ova sufinanciranja od strane krajnjih korisnika;
- osigurati odgovarajuće izvještavanja Komisije u skladu s člankom 11. Odluke Komisije C(2013)2159 i člankom 31. stavkom 4. Akta o uvjetima pristupanja;
- prema Odluci Komisije i relevantnim zakonskim propisima Republike Hrvatske i u okviru svojih ovlasti, vođenje sve dokumentacije relevantne za upravljanje sredstvima Schengenskog instrumenta koja je potrebna da bi se osigurao dovoljan revizijski trag; osigurati da dokumentacija bude na raspolaganju osobama ovlaštenim da ju pregledaju;
- ima pravo osnovati povjerenstva ili radne skupine za pomoć odgovornom tijelu za osiguravanje koordinacije provedbe projekata i praćenje sredstava Schengenskog instrumenta na različitim područjima (mogu biti uključeni predstavnici državnih ustanova i agencija vezanih uz provedbu Schengenskog instrumenta, a mogu se ugovorno angažirati i neovisni stručnjaci).

2.2.1. Izrada programa i odabir projekata

Odgovorno tijelo dostavlja nacrt Indikativnog programa Europskoj komisiji i dostavlja prijedlog Indikativnog programa Schengenskog instrumenta Vladi Republike Hrvatske. Usvojeni Indikativni program Schengenskog instrumenta predstavlja odluku o financiranju.

Odgovorno tijelo:

- organizira razmatranje projekata i prateće dokumentacije kao i opravdanosti financiranja iz Schengenskog instrumenta;
- odlučuje o uključivanju projekata u nacrt Indikativnog programa Schengenskog instrumenta, izrađuje nacrt i dostavlja Indikativni program Schengenskog instrumenta na potvrdu Vladi Republike Hrvatske;
- koordinira planiranje sredstava Schengenskog instrumenta za odgovarajuću proračunsku godinu;
- koordinira aktivnosti svih državnih tijela uključenih u provođenje projekata Schengenskog instrumenta.

2.2.2. Javna nabava.

Nabava usluga, dobara i radova provodi se u skladu s postupcima javne nabave Republike Hrvatske i zakonodavstvom EU. Postupke javne nabave provode službe ovlaštene za postupke javne nabave korisničkih institucija i korisnika.

Odgovorno tijelo:

- kontrolira dokumente za javnu nabavu koje su pripremile službe nadležne za postupke javne nabave korisničkih institucija i korisnika za nadmetanje, te odobrava početak nadmetanja;
- odobrava ovlaštene predstavnike naručitelja koje predlažu korisnici;
- prati provedbu projekata i potpisanih ugovora, osigurava reviziju projekata čija je provedba u tijeku, obavlja provjere na licu mjesta, vodi evidenciju o njima, osigurava da se poduzmu potrebni koraci za ispravljanje utvrđenih nepravilnosti;
- odobrava prihvaćanje završenih projekata;
- daje konzultacije i objašnjenja korisnicima u vezi s nabavom i provedbom projekta.

2.2.3. Provjeravanje tijekom/nakon provedbe (članak 15. Odluke Komisije C(2013)2159)

Kontrole od strane ili u okviru nadležnosti odgovornog tijela obuhvaćaju administrativne, financijske, tehničke i materijalne aspekte projekata, ovisno o potrebi.

Odgovorno tijelo ima pravo zahtijevati i primiti od korisnika sve informacije u vezi s provedbom i financiranjem Schengenskog instrumenta kako bi provjerilo propisno korištenje sredstava Schengenskog instrumenta.

Kontrole osiguravaju da su navedeni troškovi stvarni i opravdani za svrhu projekata, da su u skladu s pravilima opravdanosti financiranja iz Schengenskog instrumenta, propisima

Europske unije i nacionalnim propisima, te da se izbjeglo dvostruko financiranje izdataka iz drugih izvora koji su pokriveni općim proračunom Unije.

Štoviše, kontrole će uključivati:

- (a) administrativne i financijske kontrole svakog zahtjeva za naknadu troškova kojeg dostave korisnici;
- (b) provjera na reprezentativnom uzorku popratnih dokumenata o pokrivanju svih vrsta troškova iz proračuna koji je priložen uz ugovor o dodjeli sredstava, mjerodavnosti, točnosti i opravdanosti troškova, ulaznih sredstava i troškova koje su prijavili korisnici;
- (c) provjere pojedinih projekata na licu mjesta prema reprezentativnom uzorku uzimajući u obzir sve rizične čimbenike kako bi se postigla odgovarajuća razina sigurnosti što se tiče zakonitosti i ispravnosti predmetnih transakcija.

2.2.4. Obrada zahtjeva za plaćanje.

Ministarstvo financija otvara u Hrvatskoj narodnoj banci račun Državne riznice za Schengenski instrument s kojeg će se obavljati plaćanja u skladu s postupcima upravljanja državnim proračunom Republike Hrvatske.

Obrada zahtjeva:

Dobavljači i izvršitelji dostavljaju korisnicima račune i popratnu dokumentaciju za isporučenu robu (usluge) i obavljene radove.

Nakon provjere i odobravanja računa korisnici pripremaju zahtjev za plaćanje i dostavljaju ga odgovornom tijelu.

Odgovorno tijelo (dvostruka provjera Sektora za financije i proračun i Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije) obavlja administrativnu i financijsku provjeru. Odgovorno tijelo ima pravo u tu svrhu od korisnika dobiti dodatna pojašnjenja.

Odgovorno tijelo može prije izvršenja plaćanja obavljati provjere na licu mjesta kako bi potvrdilo isporuku robe (usluga) i obavljene radove.

Ako nisu utvrđene nepravilnosti, odgovorno tijelo (Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije) odobrava zahtjev za plaćanje. Odgovorno tijelo neće odobriti zahtjev za plaćanje prije nego što se razriješe bilo kakve nejasnoće o prihvatljivosti zahtjeva.

Odgovorno tijelo vraća odobreni zahtjev za plaćanje korisniku.

Korisnici dostavljaju zahtjeve za plaćanje odobrene od odgovornog tijela Državnoj riznici.

Državna riznica izvršava plaćanja dobavljačima roba (usluga) ili izvršiteljima radova.

2.2.5. Računovodstveni i knjigovodstveni sustav

Za sredstva Schengenskog instrumenta koja se koriste za plaćanje dobavljača roba (usluga) ili izvršitelja radova u pogledu dostavljene robe, računovodstvene poslove za pružene usluge ili stvarno izvršene radove obavlja odgovorno tijelo. Sredstva se otpisuju i izražavaju u stvarnim troškovima nakon završetka projekta.

Za sredstva Schengenskog instrumenta računovodstvene poslove obavlja Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova (odgovorno tijelo) u skladu sa Zakonom o

proračunu (NN 87/08, 136/12) i Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 114/10).

2.2.6. Izvještavanje.

Odgovorno tijelo organizira pripremu i prikupljanje tromjesečnih, godišnjih i završnih izvješća, provjerava tromjesečna i godišnja izvješća o napretku koja dostavljaju korisnici, priprema sažeta izvješća i predstavlja ih Odboru za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta.

Nakon što ih Odbor odobri godišnja i završna izvješća odgovorno tijelo šalje Vladi Republike Hrvatske i Europskoj komisiji.

2.2.7. Nepravilnosti i povrat sredstava

U okviru ustrojstva odgovornog tijela određena je osoba za nepravilnosti.

Ako se utvrdi ili pretpostavi postojanje nepravilnosti na temelju informacija dobivenih iz drugih izvora, odgovorno tijelo bez odgode obavještava Službu za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u okviru Ministarstva financija, Odbor za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta, te ovisno o vrsti utvrđenih ili pretpostavljenih nepravilnosti, obavještava druga nadležna tijela o nepravilnostima. Sukladno mjerodavnim propisima Vlade Republike Hrvatske Služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevara Ministarstva financija Republike Hrvatske obavlja koordinacijsku ulogu u okviru sustava AFCOS, te postupa kao kontaktna točka za suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF).

Odgovorno tijelo, kad zaprimi utvrđene nalaze, odlučuje hoće li obustaviti financiranje projekta, utvrđujući rok za ispravljanje nepravilnosti; u slučaju da se ne isprave nepravilnosti do proteka roka, odgovorno tijelo odlučuje o prestanku financiranja projekta i ispravljanju nepravilnosti te o tome obavještava korisnika i poduzima mjere za povrat nepropisno korištenih sredstava.

Odgovorno tijelo će povratiti sredstva koja su neopravdano isplaćena zajedno s kamatama za kašnjenja u plaćanju. Hrvatska o tome izvještava Komisiju i nastavlja je obavještavati o napretku upravnog ili sudskog postupka.

Odgovorno tijelo prati, bilježi i osigurava da su sve potrebne mjere u slučaju primijećenih nepravilnosti poduzete putem revizijskih izvješća, izvješća o provjerama na licu mjesta, ili obavijesti korisnika u vezi s nepravilnostima koje su dojavljene iz drugih izvora.

Odgovorno tijelo vodi evidencije o iznosu vraćenih sredstava, iznosu koji se treba vratiti ili koji se ne može vratiti.

2.2.8. Vidljivost (Članak 6. Odluke Komisije C(2013)2159)

Odgovorno tijelo osigurava objavljivanje, elektronički ili na drugi način, popisa korisnika, nazive djelovanja i iznos javnog financiranja dodijeljen tim djelovanjima.

2.3. Organizacija odgovornog tijela.

Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova obavlja zadatke odgovornog tijela vezano uz upravljanje Schengenskim instrumentom. Organizacijska jedinica unutar Samostalnog sektora koja upravlja sredstvima EU je Služba za projekte Europske unije.

Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova, podređena odgovornom tijelu, vodi računovodstvo i kontrolira knjigovodstvene dokumente, te upravlja izvršavanjem plaćanja.

Stoga, Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova:

- u skladu s postupkom koji je utvrđen pravnim aktima, te unutar svog djelokruga, vodi računovodstvo za sredstva Schengenskog instrumenta;
- dostavlja odgovornom tijelu i tijelu za ovjeravanje informacije i dokumente o financiranju iz Schengenskog instrumenta;
- sukladno Odluci Komisije i zakonodavstvu Republike Hrvatske te unutar svog djelokruga, čuva dokumente važne za upravljanje i računovodstvo sredstava Schengenskog instrumenta, kako bi se osigurao revizijski trag; osigurava da su navedeni dokumenti dostupni osobama ovlaštenima za pregled;
- ima pravo zaprimati od korisnika sve informacije u vezi s provođenjem i financiranjem Schengenskog instrumenta kako bi se provjerilo propisno korištenje sredstava Schengenskog instrumenta i odobrila plaćanja.

3. Osoba/služba odgovorna za ovjeravanje izjava o utrošku

3.1. Imenovanje osobe/službe odgovornih za ovjeravanje izjava o utrošku.

Ministarstvo financija, Sektor za poslove Nacionalnog fonda, ovlašteno je za ovjeravanje deklariranog utroška u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o uspostavi sustava upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta, klasa: 022-03/13-04/493 ur. broj: 50301-09/06-13-2 od 28. studenoga 2013.. Sektor za poslove Nacionalnog fonda ima iskustvo u tome iz prethodnih fondova, počevši od PHARE i CARDS u 2006. godini.

3.2. Način ovjeravanja utroška.

U skladu s Odlukom Komisije C(2013)2159 u pogledu postupaka korištenja sredstava, prije izdavanja ovjere za račune iz članka 11. stavka 3. točke (a), te završne izjave o troškovima iz članka 11. stavka 4. točke (a) Odluke, tijelo za ovjeravanje osigurava da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) obračun i izjava o utrošku uključuje samo one troškove koji:

- su stvarno nastali unutar razdoblja u kojem su opravdani, a koje je utvrđeno u članku 3. Odluke, te se mogu potkrijepiti zaprimljenim računima ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne snage;
- se odnose na djelovanja koja u bitnom dijelu nisu bila završena u vrijeme kad je zahtjev za dodjelu potpore podnesen; te
- su opravdani zbog ostvarenog napretka ili završetka djelovanja u skladu s uvjetima odluke o financiranju i ciljevima djelovanja.

(b) da postoji odgovarajući revizijski trag za ovjeravanje.

U postupku ovjeravanja utroška u godišnjem izvješću, tijelo za ovjeravanje provjerava jesu li računovodstveni sustavi pouzdani i temelje li se na provjerljivim dokaznim dokumentima:

- provođenjem administrativnih provjera računa odgovornog tijela o utrošku koji je nastao tijekom prethodne godine za sve operacije,
- provođenjem provjera na licu mjesta u odgovornom tijelu, te kod korisnika, ako je primjenjivo,
- osiguravanjem dobivanja odgovarajućih informacija od odgovornog tijela o postupcima i provjerama provedenim u vezi s utroškom uključenim u godišnje obračune,
- uzimanjem u obzir rezultata svih revizija provedenih od strane ili u okviru nadležnosti tijela za reviziju.

Tijelo za ovjeravanje zaprima primjerak redovnih tromjesečnih izvješća o stanju, koja je izradilo odgovorno tijelo sukladno članku 11. te dostavilo Europskoj komisiji, kao i evidenciju o povratu sredstava, sredstvima koji se trebaju vratiti ili sredstvima za koja se ne može izvršiti povrat, koju izrađuje odgovorno tijelo.

Sektor za poslove Nacionalnog fonda zapošljava 14 osoba raspoređenih na mjesta s jasno utvrđenim zadacima i obvezama. Svi zaposlenici stalno su zaposleni državni službenici i imaju prethodno iskustvo u upravljanju i potvrđivanju pretpripravnih fondova.

4. Nezavisno tijelo/tijela odgovorna za reviziju u skladu s člancima 16. i 17. Odluke Komisije C(2013)2159)

4.1. Imenovanje tijela odgovornog/odgovornih za reviziju.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o uspostavi sustava upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta, klasa:022-03/13-04/493m, ur. broj:50301-09/06-13-2, od 28. studenoga 2013. odobren je sustav upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta te zadužena Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (dalje u tekstu: ARPA).

4.2. Nepristranost.

ARPA je osnovana Uredbom o osnivanju Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije Vlade Republike Hrvatske od dana 20. lipnja 2008.

ARPA ima svojstvo pravne osobe i funkcionalno je neovisna od svih čimbenika u sustavu upravljanja i kontrole europskih fondova, uključujući odgovorno tijelo, korisnike i tijelo za ovjeravanje. Agencija obavlja svoje aktivnosti u skladu sa međunarodno priznatim revizijskim standardima. Odgovorna je za provjeravanje učinkovitog i propisnog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole, tj. ima ulogu vanjske revizije u sustavu fondova Europske unije.

4.3. Organizacija tijela

U svrhu učinkovitog provođenja zadataka iz svog područja djelovanja, u okviru ARPA-e postoje sljedeće organizacijske jedinice:

- ravnatelj i Ured ravnatelja;
  - Samostalna služba za metodologiju, osiguranje kvalitete i IT (pod zamjenikom ravnatelja);
- Sektor za reviziju strukturnih instrumenata (četiri Službe);
- Sektor za reviziju ribarskog i poljoprivrednih fondova (dvije Službe).

U okviru Sektora za reviziju strukturnih instrumenata postoji Služba za reviziju Prijelaznog instrumenta, Schengenskog instrumenta i IPA komponente I. Služba ima voditelja Službe, tri viša revizora i jednog revizora.

ARPA obavlja sljedeće zadatke u okviru Schengenskog instrumenta:

- provjerava učinkovitost sustava upravljanje i kontrole,
- provjerava pouzdanost knjigovodstvenih podataka,
- daje preporuke za unaprjeđenje aktivnosti u provođenju Schengenskog instrumenta, te prati njihovo provođenje,
- surađuje s tijelima uključenim u provođenje Schengenskog instrumenta,
- izrađuje i dostavlja godišnja revizijska izvješća i mišljenja o provođenju Schengenskog instrumenta, kao i o zakonitosti i ispravnosti utroška koji je Republika Hrvatska navela u detaljnom izvješću (propisano člankom 17. Odluke Komisije C (2013) 2159),
- obavlja ostale zadaće iz svog djelokruga rada.

ARPA ima pravo provoditi reviziju nad ustrojstvenim jedinicama odgovornog tijela, institucijama pod odgovornim tijelom, aktivnostima korisnika, kao i korisnicima, vezano uz upravljanje i korištenje sredstava Schengenskog instrumenta.

U pogledu metodologije rada revizije, revizijskih izvješća i mišljenja, ARPA-a slijedi međunarodne revizijske standarde, posebno u pogledu procjene rizika, revizijske materijalnosti, razine tajnosti i uzorkovanja.

Isto tako, određeni dokumenti Europske komisije sa smjernicama te njihovi prilozi usko su povezani s tijelom za reviziju u obavljanju svojih zadaća. Zahtjevi iz članka 16. Odluke Komisije C(2013) 2159; kao što su potreba za reprezentativnim uzorkom i odgovarajuća pokrivenost različitih tijela u okviru sustava upravljanja i kontrole; već su zastupljeni u revizijskoj metodologiji ARPA-e.

Provjere koje provodi ARPA će obuhvatiti najmanje 10 % od ukupnog prihvatljivog utroška iskazanog u referentnoj godini, te utvrditi jesu li mogući nedostaci na koje se naišlo tijekom ocjenjivanja rezultat pogrešaka moguće sustavne prirode.

Tijekom svojih revizijskih aktivnosti, ARPA provjerava praktičnu primjenu i učinkovitost sustava upravljanja i kontrole sredstava Schengenskog instrumenta, podudaranje računovodstvenih evidencija s dokaznim dokumentima, te dostatnost revizijskog traga. Isto tako, provjeravat će se odgovara li stvarna svrha provedenih projekata i djelovanja odgovarajućim instrumentima iz članka 31. Akta o uvjetima pristupanja, kako bi se mogli financirati iz Schengenskog instrumenta, jesu li vrsta i vrijeme utroška sukladni odredbama o razdoblju plaćanja utvrđenih Odlukom Komisije, kao i jesu li svi troškovi opravdani dokaznim

knjigovodstvenim dokumentima i odgovaraju li stvarno izvršenim radovima, nabavljenoj imovini i robama te pruženim uslugama.

ARPA provodi revizije sustava, revizije operacija i praćenje nalaza i preporuka koje su dane tijekom prethodnih revizija.

ARPA nadzire provođenje preporuka i korektivnih mjera koje potječu iz revizijskih izvješća, putem aktivnosti praćenja, kao obvezne revizijske aktivnosti. Tijekom aktivnosti praćenja ARPA utvrđuje dostatnost, učinkovitost i pravovremenost aktivnosti poduzetih u okviru upravljanja revizijskim nalazima, uključujući korektivne i preventivne mjere koje su primjenjivane, primjenu svih financijskih prilagodbi i akcijske planove za poboljšanje. ARPA isto tako provjerava da li djelovanja koje su poduzeta na temelju revizijskih nalaza popravljaju navedene uvjete.

Nakon svake revizije nacrt izvješća dostavlja se subjektu/subjektima revizije. Subjektu/subjektima revizije daje se odgovarajuće vrijeme da odgovori/odgovore na svaki nalaz i danu preporuku. Tijekom faze izvješćivanja, obvezan je kontradiktorni postupak u kojem svi subjekti revizije imaju mogućnost odgovoriti na svaki nalaz i preporuku, kako iz izvješća o reviziji sustava, tako i iz izvješća o reviziji operacija. Odgovor/primjedbe subjekta/subjekata revizije valjano će razmotriti ARPA, a pisani odgovori popraćeni odgovarajućim dokazima bit će uključeni u završna izvješća.

Na temelju odgovarajućeg broja obavljenih revizija sustava i revizija postupaka, ARPA izdaje godišnje revizijsko izvješće i godišnje revizijsko mišljenje za 2014., 2015. i 2016. godinu, kao i završno revizijsko izvješće unutar šest mjeseci po isteku trogodišnjeg razdoblja čiji je početak utvrđen datumom prve paušalne uplate sredstava dodijeljenih Republici Hrvatskoj u sklopu Schengenskog instrumenta (kako je navedeno u članku 17. Odluke Komisije C(2013) 2159).

5. Korisnici

5.1. Određivanje korisnika.

Korisnici su određeni Odlukom Vlade Republike Hrvatske o uspostavi sustava upravljanja i kontrole Schengenskog instrumenta, klasa: 022-03/13-04/493, ur. broj: 50301-09/06-13-2, od 28. studenoga 2013.

Korisnici su određeni na temelju svojih upravnih ovlaštenja i svog pravnog statusa za provođenje projekata u okviru svoje nadležnosti.

Korisnici su:

1. u Ministarstvu unutarnjih poslova: Ravnateljstvo policije; Uprava za razvoj, opremanje i potporu; Sektor za upravljanje nekretninama u sastavu Uprave za materijalno-financijske poslove;

2. u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova: Sektor konzularnih poslova, Sektor za informacijsku sigurnost i informatiku i Sektor za financijsko materijalne poslove i podršku službi vanjskih poslova.

5.2. Glavni zadaci korisnika

5.2.1. Izrada programa i odabir projekata

Korisnici predlažu prioritete/projekte koji se trebaju financirati iz Schengenskog instrumenta te ih dostavljaju odgovornom tijelu, koje obavlja postupak odabira prioriteta/projekata koji se trebaju uključiti u Indikativni program Schengenskog instrumenta.

5.2.2. Javna nabava

Sukladno Zakonu o javnoj nabavi Republike Hrvatske te zakonodavstvu Europske unije i postupcima koje je utvrdilo odgovorno tijelo, službe zadužene za postupke javne nabave korisničkih institucija i korisnici će:

- izraditi dokumente za natječaj i uskladiti takve dokumente s odgovornim tijelom;
- nakon odobrenja odgovornog tijela, provesti postupak javne nabave u skladu sa zakonom;
- odgovorni su za organiziranje postupaka nabave, pokretanje postupaka nabave i ocjenu ponuda za nabavu koja se financira iz sredstava dodijeljenih Schengenskim instrumentom;
- predložiti odgovornom tijelu ovlaštene predstavnike naručitelja;
- izraditi ugovore o nabavi roba (usluga) ili ugovore o izvođenju radova; ugovori se potpisuju od strane osobe ovlaštene za potpisivanje u skladu s unutarnjim pravilima korisničke institucije i od strane izvršitelja;
- dostaviti potpisane ugovore odgovornom tijelu;
- unijeti u svoje knjigovodstvo imovinu koja je stečena korištenjem sredstava Schengenskog instrumenta;
- sukladno Odluci Komisije i zakonodavstvu Republike Hrvatske, te u okviru svog djelokruga rada, čuvati sve dokumente važne za korištenje i knjigovodstvo sredstava Schengenskog instrumenta; osigurati da su navedeni dokumenti dostupni osobama ovlaštenim za provjeru;
- imaju pravo zaprimati od strane odgovornog tijela objašnjenja o pitanjima u vezi s upravljanjem, financiranjem i provedbom Schengenskog instrumenta.

5.2.3. Provjeravanje tijekom/nakon provedbe projekata

Korisnici:

- su odgovorni za tehničku provedbu i praćenje projekata i potpisanih ugovora, kontrolu i prihvaćanje dostavljene robe (usluga) ili izvršenih radova, kontrolu i odobrenje plaćanja dobavljačima;
- će provoditi provjere na licu mjesta tijekom provođenja projekta (ako je primjenjivo), voditi evidenciju o provedenim provjerama, poduzeti odgovarajuće korake za ispravljanje utvrđenih nepravilnosti te dostaviti odgovornom tijelu nalaze obavljenih provjera;

Provjeravanje korisnika provjerama na licu mjesta:

Provjere na licu mjesta su fizičke kontrole kojima se utvrđuje je li predmet ugovora (u slučaju nabave roba kupljeni predmet, u slučaju radova izgrađeni objekt, u slučaju usluga relevantna dokumentacija itd.) prisutan i raspoloživ za uporabu, u skladu sa specifikacijama iz ugovora.

Za ugovore o nabavi roba korisnici su obvezni obaviti kontrolu sveukupne isporučene robe tj. 100%-tnu kontrolu svih isporučenih predmeta. Cilj provjere na licu mjesta za ugovore o nabavi roba je potvrditi da je ugovor proveden u skladu s uvjetima iz tog ugovora te da su isporučene robe spremne za prihvatanje.

Provjere na licu mjesta provode se u odnosu na:

- prisutnost predmeta, roba i ostalih elemenata (kao npr. instaliranje, obuka, testiranja itd.);
- usporedba ugovora i isporučenih/izvršenih stavki;
- količina i ispravnost isporučenog;
- ispunjavanje zahtjeva za vidljivošću financiranja iz Schengenskog instrumenta.

Cilj provjera na licu mjesta za ugovore o izvođenju radova je potvrditi da je ugovor o radovima proveden u skladu s uvjetima iz tog ugovora te da su radovi spremni za prihvatanje.

Svrha provjera na licu mjesta je potvrditi ispunjenje ugovornih obveza u odnosu na:

- opseg;
- količine;
- kvalitetu;
- tip, prirodu i cilj;
- usklađenost s aktima, pravilnicima i uredbama.

U slučaju ugovora za usluge, provjere provedbe obavljaju zaposlenici korisnika na dnevnoj bazi, uključujući: pravodobnu provedbu aktivnosti na zadovoljavajućoj razini, moguće poteškoće/probleme (npr. nezadovoljavajuću suradnju), primjerenu uporabu/primjenu izlaznih učinaka, moguće rizike koji bi mogli utjecati na uspješno izvršenje ugovora itd.

5.2.4. Obrada zahtjeva za plaćanje.

Izvršitelji podnose korisnicima račune i popratnu dokumentaciju vezano uz financiranje projekta.

Nakon provjere i odobravanja računa, korisnici pripremaju zahtjeve za plaćanje i popratnu dokumentaciju vezane uz izvršenje i financiranje potpisanih ugovora te ih dostavljaju odgovornom tijelu.

Po odobrenju odgovornog tijela, korisnici dostavljaju zahtjeve za plaćanje Državnoj riznici koja izvršava plaćanja.

5.2.5. Računovodstveni sustav.

Za financiranje Schengenskog instrumenta računovodstvo vode financijske službe korisnika u skladu s odredbama Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12) i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN 114/10).

Sukladno Odluci Komisije i mjerodavnom zakonodavstvu Republike Hrvatske te unutar svog djelokruga, korisnici čuvaju sve dokumente važne za upravljanje i računovodstvo sredstava Schengenskog instrumenta, a koji su potrebne radi osiguranja revizijskog traga; osiguravaju da su navedeni dokumenti dostupni za pregledavanje za to ovlaštenim .

5.2.6. Izvješćivanje

Korisnici pripremaju tromjesečna, godišnja i završna izvješća te druge potrebne informacije o provedbi projekata te korištenju sredstvima dodijeljenih za njihovo provođenje, te dostavljaju izvješća i druge potrebne informacije odgovornom tijelu.

5.2.7. Nepravilnosti i povrat sredstava.

U okviru ustrojstva korisnika određene su osobe za nepravilnosti.

Ako se utvrdi ili pretpostavi postojanje nepravilnosti na temelju informacija dobivenih iz drugih izvora, korisnici bez odgode obavještavaju odgovorno tijelo, Odbor za koordinaciju i nadzor Schengenskog instrumenta, te ovisno o vrsti utvrđenih ili pretpostavljenih nepravilnosti, druga nadležna tijela. Sukladno mjerodavnim propisima Vlade Republike Hrvatske, Samostalna služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevara Ministarstva financija Republike Hrvatske obavlja koordinacijsku ulogu u okviru sustava AFCOS, te postupa u svojstvu kontaktne točke za suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF).

5.2.8. Vidljivost (Članak 6. Odluke Komisije C(2013)2159)

Korisnici će dati odgovarajući publicitet aktivnostima koje provode, kao i potpori Europske unije. Korisnici na svojim internetskim stranicama objavljuju informacije o svim aktivnostima, uključujući visinu javnih sredstava koji je tim aktivnostima dodijeljen, a po potrebi i drugim putem kako bi, što primjereno, informirali javnost o svakoj aktivnosti.

Korisnici osiguravaju vidljivost financiranja sredstvima Schengenskog instrumenta u skladu sa stečenim iskustvima i praksama koje su primijenjene u provođenju pretprijetnih programa Europske unije. Simboli grafičkog identiteta Europske unije imat će jednako važno mjesto, a veličina treba biti jednaka veličini simbola grafičkog identiteta korisnika ili izvršitelja ugovora. Grafički identitet EU-a koristiti će se u skladu sa smjernicama EK-a o korištenju simbola EU-a u kontekstu programa EU (http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf).

6. Revizijski trag

Dokumenti	Odgovorna jedinica/odjel
Nacionalni program	Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova
Poziv na nadmetanje objavljeni	službe za nabavu korisnika

Zaprimljene ponude nakon poziva na nadmetanje	službe za nabavu Korisnika
Administrativne, tehničke i financijske analize zaprimljenih ponuda i izvješća o ocjenjivanju	korisnici, službe za nabavu korisnika
Odluke o odabiru i odbijanju	korisnici, službe za nabavu korisnika
Ugovori	službe za nabavu korisnika
Odluke o financijskim obvezama koje odgovaraju projektima	korisnici
Izvješća o napretku i završna izvješća dostavljena od strane primatelja sredstava	Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova
Financijska izvješća i zahtjevi za plaćanje koje su dostavili financirani projekti	korisnici, Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova
Dokazne isprave o troškovima i uplatama za financirane projekte	korisnici, Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova
Izvješća o provjerama koje se provode o vjerodostojnosti podnesenih troškova i stvarnoj provedbi projekta (Čl. 15)	korisnici, Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova;
Odobrenje plaćanja/povrata sredstava za projekte (obrasci provjere)	korisnici, Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova; Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova
Nalozi za plaćanja/povrat sredstava (knjigovodstvene evidencije)	korisnici, Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova
Dokaz plaćanja/povrata sredstava (knjigovodstvene evidencije)	korisnici, Sektor za financije i proračun Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstvo financija
Mjere daljnjeg praćenja za naloge za povrat sredstava (uključujući sudske tužbe)	Korisnici, Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova; Sektor za financije i proračun poslove Ministarstva unutarnjih poslova, Sektor za pravne poslove Ministarstva unutarnjih poslova
Izvješća o nezavisnim kontrolama provedenim na projektima	Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova; Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
Izvješća o nezavisnim kontrolama provedenim na nacionalnoj razini o sustavima upravljanja i kontrole	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
Izjave o utrošku poslana Europskoj komisiji	Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova; Ministarstvo financija (tijelo za ovjeru)
Izvješća poslana Europskoj komisiji	Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova
Završno izvješće poslano Europskoj komisiji	Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova;